

Ett 10-årsperspektiv

HUR FÖRVERKLIGA VISIONEN FÖR VÄGAR OCH STIGAR ÄPPLARÖ

Arbetsgrupp:

Lovisa Westman, Björn Stenberg, Madeleine Stenberg, Peter Törsleff, Anna Wolrath
Anna Ruhne var med på initialt möte för detta projekt.

Styrelsen: Lotta Ruben

Summering av innehåll och rekommendation:

Vi hoppas att framförallt följande råd tas tillvara:

- att EN förening, Äpplarö Byalag (ÄBL), har ägarskap/är huvudman då det är avgörande.
 - att definiera vägar och stigar efter användningsområden,
 - att ÄBL föreslås lägga fram en 10-års budget för kommande underhållsarbeten som föreningens medlemmar godkänner. I denna budget presenteras kostnader alternativt arbetsinsatser enligt beslutad modell och fördelat över tid. Att ÄNF som fastighetsägare för arrendatorfastighet bidrar till underhåll då verksamheten sliter mer på vägar än fritidsfastighetsägare,
 - att vägarna är i bättre skick än befarat, en grushög för årliga reparationer kommer att räcka långt,
 - att fastighetsägare som vill förbättra en väg/stigsträcka kan be att få göra det med egna frivilliga insatser och kan få styrelsen att bevilja att inköpt grus används till det,
 - att man efterlever att den som skadat en väg efter tex renovering/bygge är skyldig att återställa.
-

Bakgrund och ingångsvärden

Gruppens uppdrag är att ta fram ett förslag till HUR visionen som presenterades sommaren 2020 ska kunna realiseras. Visionen accepterades vid redovisningen sommaren 2020 med mindre justering att återkoppla om vad benämningen S2 innebär rent juridiskt. Rapporten berör följande områden:

- Justering i föreslagen vision
- Huvudmannaskap
- Kostnadsfördelning och budget baserat på huvudmannaskap
- Förslag på förvaltning per väg/stig (se bilaga 1 för olika prisbilder)

Förslaget är avgränsat till att enbart innefatta vägar och stigar på Äpplarö, ej hela Äpplarö-arkipelagen, då fastighetsägare på Äpplarö är mer beroende av infrastrukturen samt att fastighetsägare på övriga öar i arkipelagen tar ansvar för egna vägar och stigar på sina respektive öar. Dokumentet har en resonerande karaktär och ska ses som underlag för beslut. Se bilagor för detaljer med alternativ till hur en förvaltningsbudget kan utvecklas.

Justering i föreslagen vision

I det fortsatta arbetet kring hur vägar och stigar ska förvaltas föreslår arbetsgruppen följande förändringar, främst då visionen hade inneburit en för hög förvaltningskostnad, främst avseende förvaltningen av Gångväg och Naturstig:

- **Jordbruksväg** inkluderar även fordon för slamsugning. Övriga fastighetsägare som önskar anskaffa spoltoalett måste ha slamsugning som kan lösas via båt eller annat sätt som ej ger åverkan på vägar eller stigar. I jordbruksväg inkluderas även diken.
- **Fastighetsväg** exkluderar fordon för slamsugning. I fastighetsväg inkluderas även diken där så behövs om marken ägs av föreningen.
- **Gångväg** ska ej anpassas för barnvagn och rullator då det är en standard som bedöms alltför kostnadskrävande att upprätthålla. Sträckan vid åkern vid sidan av dansbanan och fram till familjen Eckerströms tomtgräns inkluderas i denna standard. "
- **Naturstig** definieras som en stig med standard avsedd för promenader.

Detta ger en ny benämning av vägar som fortsatt rapport är baserad på.

Benämning av nya kategorier bygger på behov och användning av väg och stig.

Jordbruksväg och diken (nuvarande S2) standard för arrendatorverksamhet & slamsugning.
Belastning: traktor (ÄBK1*)

Fastighetsväg och diken standard för sopor samt djurskötsel utan traktor. Belastning: fyrhjuling,
(minst ÄBK2*)

Gångväg standard för rekreation. Belastning: promenad, löpning och cykel (max ÄBK2*)

Naturstig standard för promenad i naturmiljö

*Se bilaga 3 Förkortningar

Justerad karta med överblick över vision för vägar och stigar på Äpplarö.

Visions – vägar & stigar Äpplarö

BLÅ: Jordbruksväg (nuvarande S2) standard för arrendatorverksamhet och slamsugning – traktor

RÖD: Fastighetsväg standard för sopor samt djurskötsel utan traktor – fyrhjuling

ORANGE: Gångstig standard för rekreation – promenad, löpning och cykel

GRÅ: Naturstig standard för naturpromenad

Huvudmannaskap

Enligt visionen behöver man fastställa ett huvudmannaskap för vägar och stigar på Äpplarö och Tacksjär. Ett huvudmannaskap i en förening skapar tydlighet för såväl medlemmar som styrelser och vi får en samordnad underhållsplan, finansiering och genomförande av underhållsåtgärder.

Fördjupat resonemang kring val av huvudmannaskap:

Å ena sidan har Äpplarö Naturvårds Förening (ÄNF) väsentliga intressen i öns vägar och stigar;

- marken ägs av ÄNF
- arrendatorn är beroende av en framkomlig väg för sin verksamhet
- föreningen har ett åtagande att främja tillgängligheten för allmänheten

Å andra sidan sammanfaller ÄNFs naturvårdande syften inte nödvändigtvis med fastighetsägarnas intressen av en vägstandard anpassad efter

- samhällsservice som sophämtning och slamtömning
- person och godstransport
- social samvaro och rekreation.

Vi anser det viktigt att en huvudman kan tillvarata även dessa intressen och föreslår därför att

Äpplarö Byalag (ÄBL) utses till huvudman för vägar och stigar på Äpplarö och Tacksjär.

Nedanstående förslag är fortsatt baserat på detta förslag.

ÄBL ansvar för vägar och stigar

Äpplarö Byalag får ansvar för att budgetera, finansiera och planera för att genomföra underhåll. ÄBL föreslås att vid stämman 2022 lägga fram en 10-års budget för kommande underhållsarbeten som föreningens medlemmar godkänner, varefter kostnader alternativt arbetsinsatser fördelas ut enligt beslutad modell och fördelat över tid.

I beslutad vision ingick ett förslag till att kostnader för vägar och stigar särredovisas för att få en transparens, det är något som vi fortsatt rekommenderar.

Fastighetsägares ansvar för vägar och stigar

Fastighetsägare på Äpplarö och Tackskär har enligt detta förslag ett obligatoriskt ansvar för förvaltning av vägar och stigar samt kostnader och arbetsinsatser, oavsett medlemskap i ÄBL. Detta förslag bygger på en frivillig överenskommelse mellan fastighetsägarna avseende detta ansvar. Det är möjligt för styrelsen i ÄBL att genomföra en lantmäteriförrättning där en samfällighet för vägar och stigar bildas och andelstal för vägavgifter fastställs. Då detta är förenat med både tid och kostnader föreslås att styrelsen lägger fram ett förslag till beslut på stämman för en gemensam överenskommelse utan lantmäteriförrättning.

Fastighetsägare anses vara ÄNF (representerar arrendefastigheten) samt ägare av privatbostäder på Äpplarö och Tackskär.

Fastighetsägare bosatta på andra öar i Äpplarö-arkipelagen välkomnas att bidra på frivillig basis i arbete samt finansiering av vägar och stigar.

Fastighetsägare på Äpplarö samt eventuell fastighetsägare på andra öar som betalar vägavgift på frivillig basis har rösträtt på ÄBLs stämma i frågor avseende vägar och stigar.

Kostnadsfördelning och budget baserat på huvudmannaskap

ÄNF kostnadsansvar

Eftersom ÄNFs arrendator är beroende av, och huvudsaklig nyttjare av jordbruksvägen, anser vi det skäligt att det ekonomiska ansvaret för underhåll och reparationer av denna väg även fortsättningsvis delas mellan föreningarna. Det finns nyckeltal och schabloner från Lantmäteriet som kan användas för att räkna ut hur stor förslitning som arrendatorsverksamheten har på dessa vägar och hur stor förslitning som kan kopplas till fritidsfastigheters användning, men då dessa blev för komplexa att applicera har vi ej applicerat detta beräkningsätt.

Förslag: att ÄNF årligen betalar en avgift till ÄBL för att ersätta för slitage på jordbruks- och fastighetsvägar.

ÄBL kostnads- och budgetansvar

Med ett huvudmannaskap ingår att förvaltningsbudget och finansieringsplan behöver fastställas för att säkerställa fastställd standard av vägar och stigar. Denna budget behöver innehålla

- Avgift från ÄNF för slitage av jordbruksväg
- Avgift från fastighetsägare på Äpplarö och Tackskär (inkl. arbetsinsats från fastighetsägare)
- Ansöka om eventuella bidrag. Ingmarsö har tex fått bidrag för vägunderhåll.
- Frivilliga bidrag från tex vandringsföreningar eller privatpersoner

I ÄBLs ansvar ingår även att kostnader för vägar och stigar särredovisas för fastighetsägarna i samband med ÄBLs stämma. I frågor avseende vägar och stigar är röstberättigade medlemmar i ÄBL endast de fastighetsägare som betalar vägavgift. Styrelsen i ÄBL ansvarar därför att vid stämman upprätta separat röstlängd avseende vägar och stigar. Styrelsen har i ansvar att säkerställa att samtliga fastighetsägare på Äpplarö är medlemmar och betalar årlig avgift.

Det är avgörande att befintliga policys följs, tex att den fastighetsägare som gör åverkan på befintlig vägstandard vid tex byggnation eller transport ska ersätta föreningen och återställa vägen till befintlig standard. Det är styrelsen i ÄBL som ansvarar för rutiner och uppföljning av policyns efterlevande.

Avgiftsfördelning mellan fastighetsägare

Vi föreslår att avgift baseras på slitage. Då arrendeverksamheten bidrar med störst slitage är förslaget att avgiften baseras på 50/50 mellan föreningarna. Det medför att ÄNF för arrendeverksamheten bidrar med 50 procent och övriga privata fastighetsägare delar på resterande 50 procent. Avgiftsfördelningen sker enligt föreslagen budget som fastställs vid stämman. Det medför att styrelsen för ÄNF har en rösträtt vid stämman. Diskussion ska ske med ÄNF innan budgetförslag presenteras, för att ÄNF ska ha möjlighet att påverka underhållsplanen innan den presenteras för stämman.

Exempel på kostandsomfattning:

- En budget på ca 20.000kr/år (baserat på det grus som köptes in 2019 inkl. 15 arbetstimmar per år för arrendatorns arbetsinsats).
- Äpplarö och Tackskär inkluderar 36 fastigheter.
- Det ger att varje fastighet behöver betala ca 300kr/år som fast vägavgift, samt att ÄNF betalar 10.000kr/år.

Detta upplägg inkluderar ej avsättning för framtida renoveringsfond, utan bygger på att förvalta befintliga vägar så länge det går i relation till ekonomisk rimlighet

Definition av arbetsinsats från medlemmar

Arbetsinsats från medlemmar måste presenteras i underhållsplanen som beslutas på stämman. Därmed får medlemmarna möjlighet att påverka nivå av arbetsinsats.

Förslag på förvaltning per väg/stig (se bilaga 1 för olika prisbilder)

Baserat på föreslagen vision, befintlig standard och befintliga avtal föreslår vi följande förvaltning av de olika väg- och stigalternativen för de kommande 10-åren. Därefter kan det behöva större insatser för att bibehålla bärigheten. Samtliga alternativ nedan bygger på att ÄBL med regelbundenhet köper in grus till hamnplan som disponeras enligt tydlig plan. Förvaltningsförslag per väg- och stigalternativ:

- **Jordbruksväg inkl. diken:** utkörning och spridning av grus ges i uppdrag från ÄBL till arrendator enligt avtal tecknat med ÄBL. Avtal behöver även tecknas för utförande av dikesgrävning. Viss arbetsinsats behövs från medlemmar för finkrattning.
- **Fastighetsväg** samt **Gångstig:** frivilliga insatser från fastighetsägare där föreningen kan bidra med grus. Medlemmar kan kontakta ÄBL för att föreslå förvaltning. Medlemmar som initierat behovet ansvarar för utkrattning. ÄBL ska fördela ansvar till fastighetsägare att ansvara för att klippa sly varje år längsmed Äpplarö gångstigar. Eget ansvar när och hur det sköts. Fastighetsväg som används av arrendators fyrhjuling kan efter ÄBLs årliga besiktning komma att ingå i gemensam förvaltning.
- **Naturstig:** fördela ansvar till fastighetsbeteckningar att ansvara för att klippa sly varje år. Eget ansvar när och hur det sköts. Om det ej genomförs skickas förfrågan ut till medlemmar, om någon medlem kan tänka sig att genomföra slyröjning för att säkerställa framkomlighet.

Detaljerat resonemang kring andra alternativ samt kostnader finns redovisat i bilaga 1.

ÄBL får som huvudman i uppdrag att årligen göra en översyn av samtliga vägar och stigar samt inkludera det i det årliga förslaget till ÄBL stämma där röstberättigade medlemmar fattar beslut.

Avslutande resonemang

Mantimmar: Väljer man att i huvudsak förvalta vägarna med lokala resurser behöver mantimmar avsättas, dvs fastighetsägarnas fritid. Redan idag upplever många att gemensamma arbetsinsatser

inskränker friheten att rå sin egen tid. Vi tror att det utökade engagemang som vägarna kommer att kräva behöver säkerställa att det

- a) fördelas jämnt på samtliga fastighetsägare och hållas till ett minimum för att nå acceptans.
- b) arbete kan utföras när det passar fastighetsägaren i kombination med gemensamma arbetsdagar. En gemensam arbetsdag har fördelen att bidra till gemenskap.
- c) ges möjlighet för fastighetsägare att på eget initiativ anlita andra att genomföra önskat arbete.

Pengar och ambitionsnivå: För de bästa förvaltningsalternativen, de med professionella insatser, är det svårt att tro att avgift från medlemmar skulle vara möjligt då kostnaderna blir för stora. Det föreslås därför en underhållsnivå som innebär att upprätthålla dagens vägstandard och med lokala resurser och mantimmar från fastighetsägare.

Materialval: vi föreslår att samtliga vägar förbättras med grus. Alternativet med tex flisbeläggning som beläggning har undersökts. Det är mjukt och skönt att gå på och många tycker det är vackert. Närmare efterforskningar visar att det inte är ett bra material då det är för mjukt. Materialet kan alltså inte användas för att höja vägstandard. En möjlighet skulle vara att lägga ett tunt lager över delar av vägen som förfulats då den fläckvis grusats. En snabb sökning gav ett pris på ca 2 000 kr + sjöfrakt för säckar om ca 1 Kbm ca 3-400 kg.

Bilaga 1: prisbilder för underhållsarbete

Alt 1

Lokala resurser med arrendator och befintligt avtal

Det mest kostnadseffektiva förslaget som har testats under 2020/2021. År 2019 införskaffades 50 ton motsvarande ca 30 kbm à 25 000 kr inklusive frakt och moms. Under hösten 2020 placerades dessa ut på av ÄBL beslutade vägsträckor av arrendatorn. Medlemmar hjälpte till med utkrattning. Lärdomen är att detta arbetssätt fungerar bra. Men, det är viktigt att tydligt planera vilka vägar/stigar som ska förstärkas med planerat inköp (en långsiktig plan behövs), samt tydliga instruktioner hur och när medlemmar förväntas bidra inklusive hur arbetet ska utföras av medlemmarna.

- Grus kan deponeras på hamnområdet vid arrendatorsbostaden.
- Thomas Johansson kan i dagsläget köra ut grus till vägavsnitt som behöver åtgärdas. Förutom att köra ut grus kan han med skopa tex hyvla av en mittsträng som vuxit sig för hög och, om en smal skopa införskaffas, rensa befintliga diken.
- Enligt 2019 års avtal med ÄBL debiteras 845 kr/timme för traktor och förare.
- Thomas kan inte med skopa sprida utkört grus på erforderligt sätt, därför bad man Äpplaröbor bidra med arbete för utspridning.

Alt 2:

Fackmannamässigt arbete

Robert Moberg sköter vägarna på Ingmarsö. Han har bistått oss med råd och en prisuppfattning. Han saknar färja och vill inte åta sig ett löpande underhåll på vår ö. För större projekt är han gärna med och offererar.

Ett uppskattat pris för renovering av 100 meter väg med 2020 års priser skulle vara;

- Pris för maskiner och förare: 1 125:-/timme inkl. moms.
- Kostnad för väg per meter: ca 870:- inkl. moms dvs. ca 87 000 kr per 100 m.
- Frakt till och från ön uppskattas av GH Sjötransporter kosta ca 10 000 kr inkl. moms.

- Grus 10 cm x 2,30 m x 100 meter = 23 kbm vilket 2019 kostade 19 500 kr inkl. moms.
- 100 meter väg kostar alltså ca 117 000 kr inkl. moms.

Bilaga 2: förvaltningsförslag vägar/stigar

I arbetet har kunskap införskaffats hur befintliga vägar kan förvaltas, nedan sammanställt med insikter om olika kostnadsalternativ.

Jordbruksvägen

Vid samtal med Robert Moberg trodde han att vi med punktinsatser och under Äpplarös förutsättningar, där motortrafiken är sparsam, skulle jordbruksvägen hålla i någorlunda gott skick i 10år alt tom 20år.

Om grusvägar

En grusväg ska underhållas. Ska man fatta beslut om underhåll av en grusväg är det bra att först förstå hur den är tänkt att fungera och hur den bryts ned, grovt förenklat är det som följer:

En grusvägs bärighet beror, förutom av dess uppbyggnad, på hur torr den är.

En bra grusväg är "bomberad", dvs den har en lätt konvex översida, detta för att vatten ska rinna av åt sidorna.

För att bibehålla en jämn yta med god funktion behöver den underhållas kontinuerligt och diken hållas rensade.

På Ingmarsö har vägarna delats upp i avsnitt, alla vägar hålls efter årligen, men ett avsnitt i taget renoveras efter ett rullande schema.

Huvudorsakerna till grusvägars förfall är dels tjälskott, som ger hål och gropar, dels kraftiga regn, som särskilt i backar skär ned i vägen då det inte hinner absorberas/rinna av mot diken, samt inte minst fordonstrafik.

Vid fordonstrafik trycker hjulen grus åt sidorna, vallarna som bildas förhindrar avrinningen, vägen blir alltså blötare och mjukare, med tiden bildas hjulspår där vatten står kvar.

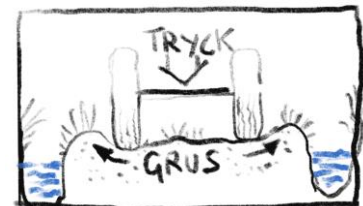
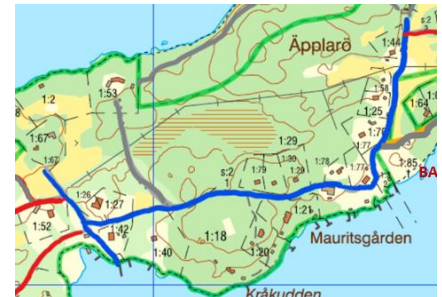
Var 5:e till 10:e år behöver vägar grusas, dessemellan underhålls vägar genom att en "vägladd" dras efter en traktor, snedställda skår hyvlar av grusvallarna i vägrenarna och för gruset in mot mitten av vägen. Den sista V-formade delen i sladden jämnar till ytan och formar bomberingen.

På Äpplarö är grustäcket för tunt för att kunna sladdas, minst 5 men helst 10 cm behövs enligt Robert Moberg.

Befintligt skick av dagens Jordbruksväg

Göran Schnitzler, Skärgårdsarkitekterna, skrev i sin vägutredning 2013: "Gammal körväg med väggropp som synes vara korrekt uppbyggd och med en tjocklek, dränering etc. som tillåter tung Äpplarötrafik" "farbar alla årstider, utom vid tjällossning."

Vägsträckan över ängen mot Gunnes lada och den från arrendebostaden till hamnplan bedömde han som undermåligt uppbyggda. Båda dessa har åtgärdats senare och i princip hela jordbruksvägen är i grunden sund. Med detta sagt är ett fortlöpande förfall tydligt, vallar växer till sig mot vägrenen, andelen organiskt material ökar stadigt med lera och grästillsväxt som följd, den trafik som finns sliter vägen ojämnt och regnet förstärker ojämnheterna. Sly som gränsar till vägen hålls inte efter, med rotinslag och sämre sikt

som följd. Sammantaget gör det att alltmer fukt stannar kvar i vägen vilket leder till minskad bärighet, en process som accelererar om den inte hålls efter. Mest eftersatt är dräneringen. Diken och rör/vägtrummor har slammat/vuxit igen och en komplicerande faktor är fibern som dragits i vägen och försvårar byte av rör/vägtrummor. För en noggrannare genomgång se bilagorna "Skärgårdsarkitekterna" och "Väginventering 2020_ÄBL/ÄNF".

Förvaltningsalternativ Jordbruksväg

a) Professionell återställning av hela vägen, diken rensas och renoveras samtidigt.

- Föreningen köper en vägsladd, ca 15 000 kr, och sköter framgent det löpande underhållet med lokala resurser. Vägen är ca 1,3 km lång, så priset idag är ca 1,4 milj. kr, diken ej inräknat. Ur ett framtidsperspektiv är detta det bästa alternativet, förmodligen är det även kostnadseffektivast. Finansieringen är problematisk, medel saknas i föreningarna och en avgift som man behöver ta ut av fastighetsägare på Äpplarö blir hög.

b) Professionell återställning av hela vägen, där arbetet delas upp på flera år.

- Göran Schnitzler, Skärgårdsarkitekterna, skrev i sin vägutredning 2013: "För bibehållande av befintlig standard, men med en viss möjlighet till smärre förbättringar/ återställningar ser jag en budget runt 50 000 kr per år som ett minimum, allt lägre än den summan är att leva på röta. Med ett under några år tillfälligt högre uttag, upp mot 100 000 kr kan vägarnas bärighet och "släthet" varaktigt förbättras. Detta genom återställande av diken, renovering och komplettering av rör under vägbanan samt kross som nytt slitskikt."

Om vi förstått honom rätt föreslår han att vi låter utföra arbeten enl. a) ovan, men utspritt över en längre tid. Om vi för enkelhets skull antar att vi beslutar oss för att låta renovera 100 meter väg per år skulle arbetet ta 13 år med en årlig kostnad per hushåll på ca 3 000 kr, diken och underhåll av övriga sträckor ej inräknat. Löpande underhåll sköts sedan lokalt som i a) ovan

- Ur ett framtidsperspektiv är detta en fullgod lösning.
- En finansiering genom medlemsavgifter blir mer realistisk.
- En nackdel är den utdragna renoveringstiden.

c) Underhåll med lokala resurser (detta förslag är det som arbetsgruppen rekommenderar)

Ekonomiskt kräver detta alternativ inga stora resurser:

- Grus deponerat på hamnplan
- Timkostnad förare och traktor
- Införskaffande av en smal skopa för diken
- Handverktyg för diken och spridande av grus

Möjligen ryms kostnaderna inom föreningarnas nuvarande budget, i kombination med mantimmar från fastighetsägare på Äpplarö och Tacksjär. Ej boende på Äpplarö får gärna vara med i arbetet men det är fastighetsägarna på Äpplarö och Tacksjär som förväntas bidra med mantimmar.

Alternativ c) innebär en lägre standard än a) och b).

Fastighetsväg

Undantaget vägvsnitten utmed nya strandängan och vid gröna villan ligger i huvudsak både den östra och den västra vägen på fast väl-dränerad mark.

Befintligt skick av fastighetsväg

- Vägarna är i bra skick, men i vissa delar är de ojämna pga. rötter, stenar och gropar.
- Vägarna har förändrats obetydligt över lång tid.
- Nuvarande standard räcker för nyttotrafik med fyrhjuling.

Förvaltningsalternativ av fastighetsväg:

a) Nyanlagd grusväg längs hela sträckan.

- Vi saknar prisuppgift på nyanlagd väg, men förmodar att meterpriset är minst lika högt trots att vägen är smalare.
- Underhållskostnaden ökar med högre standard.
- Finansieringen ser vi ingen lösning på.

b) Grusning av ojämnheter med lokala resurser (detta förslag är det som arbetsgruppen rekommenderar)

- Varje förbättring underlättar framkomligheten, för oss närmare visionen och är till glädje för alla som går på vägarna. En svårighet kan vara att bestämma en vägstandard som alla fastighetsägare utmed vägarna kan bli överens om och att avsätta mantimmar till genomförandet. Det gör att ÄBL styrelse har ansvar för att fatta förbättringsbeslut.
- Kostnad för att genomföra förbättring sker i linje med att
 - ÄBL köper in grushög till hamnplan vid arrendator
 - ÄBL beslutar enligt en långsiktig plan vilka sträckor som ska förbättras och vilket år.
 - Thomas Johansson anlitas för att köra ut högar till valda ställen.
 - Fastighetsägare tilldelas ansvar för att kratta ut högarna med tydliga instruktioner. De fastighetsägare som ej vill kan istället betala en avgift för att få arbete utfört. ÄBL kan välja att anlita öns ungdomar för att kratta ut dessa högar mot ersättning.

Gångstigar

Många avsnitt av dessa stigar saknar en fast grund.

Befintligt skick av gångstigar

Vissa sträckor har pga. historiska insatser högre standard som enkelt kan förvaltas om man fyller ut med grus vid behov, antingen då vägsträcka blir sank vid blött väglag, förstörd av hårt regn eller om rötter och stenar kommer i dagen. Dessutom behöver vegetationen hålls undan för att vägarna ska ha bra framkomlighet.

Förvaltningsalternativ:

Enligt visionen ska inte standarden för dessa sträckor höjas med tex ny fullständig grusläggning. Det skulle dessutom bli till en hög kostnad och det är inte realistiskt är att köra ut gruset. Till skillnad från fastighetsägarna, där bredd och bärighet räcker för en fyrhjuling, är det tveksamt om grus skulle kunna köras ut längs hela gångstigen utan att skada miljön.

Kostnad för grus för att förvalta dessa stigar är i linje med att grushög placeras vid utvalda sträckor. Dessutom behöver arbete om slyröjning tilldelas fastighetsägarna.

Naturstigar

Så länge vegetationen hålls undan och naturstigarna utnyttjas kommer de att bli kvar.

Ta hänsyn till rådande trädfällningsbestämmelser (ÄNF beslut i februari 2020) samt komplettera dessa med förtydligande om ansvar per år/per fastighetsägare som har naturstig nära sin fastighet tex att ansvar för östra Äpplarö sköts av de fastighetsägarna, samt att respektive fastighetsägare ansvarar för de naturstigar som leder till en specifik fastighet. Vi hoppas på ett större ansvarstagande och en decentralisering av underhåll då det annars kan bli för kostsamt.

Bilaga 3: Förkortningar

- ÄBK= Äpplarö Belastningsklass från av Skärgårdsarkitekterna 2013 rapport
 - ÄBK1 Axeltryck 2,5 ton exempelvis en traktor
 - ÄBK2 Axeltryck 0,3 ton exempelvis en fyrhjuling
- ÄNF= Äpplarö Naturvårdsförening.
- ÄBL= Äpplarö Byalag

Bilaga 4: Avtal och riktlinjer som inkluderas

1. Avtal för vägarbeten mellan T Johansson och ÄBL, 2019-10-23. [Avtal för vägarbeten T Johansson-ÄBL 191023.docx](#).
2. Äpplarö Vägar. Rapport från Skärgårdsarkitekterna, 2013-03-21. [Skärgårdsarkitekterna.pdf](#).
3. Riktlinjer för motorfordonstrafik på Äpplarö, våren 2014. Gemensam skrivelse från ÄBL och ÄNF. [Motorfordonstrafik 2014 våren.docx](#).
4. Riktlinjer för trädfällning på Äpplarö, 2020-02-14. Email från Helena Berglund. [Uppdaterad trädpolicy och naturvårdsrapporter till länsstyrelsen.pdf](#).
5. Äpplarö Naturresevat. Beslut från Länsstyrelsen 1972-12-29. [Äpplarö 1972-12-29 beslut NR.pdf](#).